

Forsøkslæreplanene for FVO

En kort innføring på oppstartskonferansen 5. juni 2019

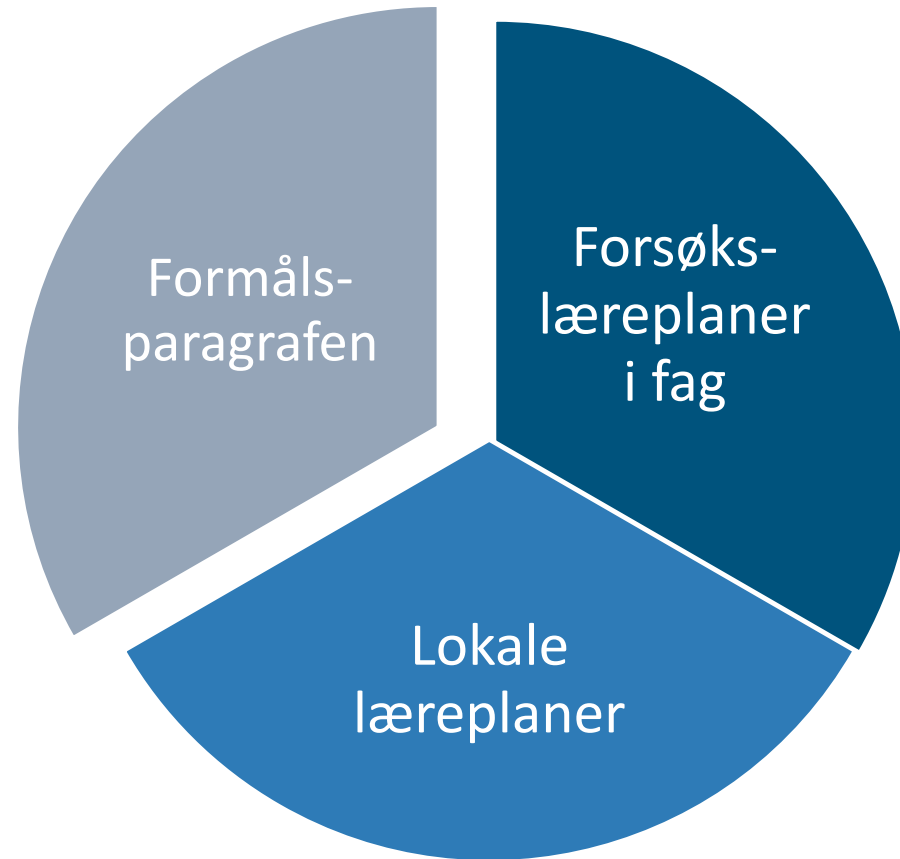
Innhold

- Formålsparagrafen
- Struktur og innhold i forsøkslæreplanene
- Kompetansebegrepet
- Lokalt læreplanarbeid

Forsøkslæreplanene i FVO

- Formålsparagrafen (§1-1 i Opplæringslova) er førende for opplæringen i forsøket, på samme måte som for øvrig grunnopplæring.
- Forsøkslæreplanene er utviklet for forsøket med modulisert opplæring i FVO.
- Læreplanene i fag består av fire moduler.
- Deltakerne i forsøket er i all hovedsak voksne som skal lære norsk språk og fag samtidig.
- Skolene skal med utgangspunkt i forsøkslæreplanene i fag utarbeide lokale læreplaner som er tilpasset målgruppen.

Forsøkslæreplanene inngår i en sammenheng (1)

Opplæringslovas § 4A-6

- *Innholdet i opplæringa*

§ 1-1 gjeld så langt det passar for opplæring etter dette kapitlet. [...]

Formålsparagrafen

LOVDATA Søk etter lover, forskrifter, dommer og stortingsvedtak Logg inn

Rettskilder **Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)** Innholdsfortegnelse Lovens forskrifter

Kapittel 1. Formål, verkeområde og tilpassa opplæring m.m.

0 Overskrifta endra med lov 20 juni 2008 nr. 48 (ikr. 1 aug 2008 iflg. res. 20 juni 2008 nr. 621).

§ 1-1. **Formålet med opplæringa**

Opplæringa i skole og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring.

Opplæringa skal byggje på grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneske og naturen, på åndsfridom, nestekjærleik, tilgjeving, likeverd og solidaritet, verdiar som òg kjem til uttrykk i ulike religionar og livsformer som er forankra i menneskerettane.

Opplæringa skal bidra til å utvide kjennskapen til og forståinga av den nasjonale kulturarven og vår felles internasjonale kulturtradisjon.

Opplæringa skal gi innsikt i kulturelt mangfald og vise respekt for den einskilde si overtyding. Ho skal fremje demokrati, likestilling og vitskapleg tenkjemåte.

Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Dei skal få utfalde skaparglede, engasjement og utforskartrøng.

Elevane og lærlingane skal lære å tenkje kritisk og handle etisk og miljøbevisst. Dei skal ha medansvar og medbestemming i arbeid og i samfunnet.

Skolen og lærebedrifta skal møte elevane og lærlingane med tillit, respekt og krav og gi dei utfordringar som er til nytte og lærelyst. Alle former for diskriminering skal motarbeidast.

0 Endra med lover 17 sep 1999 nr. 74 (ikr. 17 sep 1999 iflg. res. 17 sep 1999 nr. 1011), 30 juni 2000 nr. 63 (ikr. 1 aug 2000 iflg. res. 30 juni 2000 nr. 645), 4 juli 2003 nr. 84 (ikr. 1 okt 2003), 19 des 2008 nr. 118 (ikr. 1 jan 2009 iflg. res. 19 des 2008 nr. 1424).

...,opne dører mot verda og framtida.....

Ho skal fremje demokrati, likestilling og vitskapleg tenkjemåte.

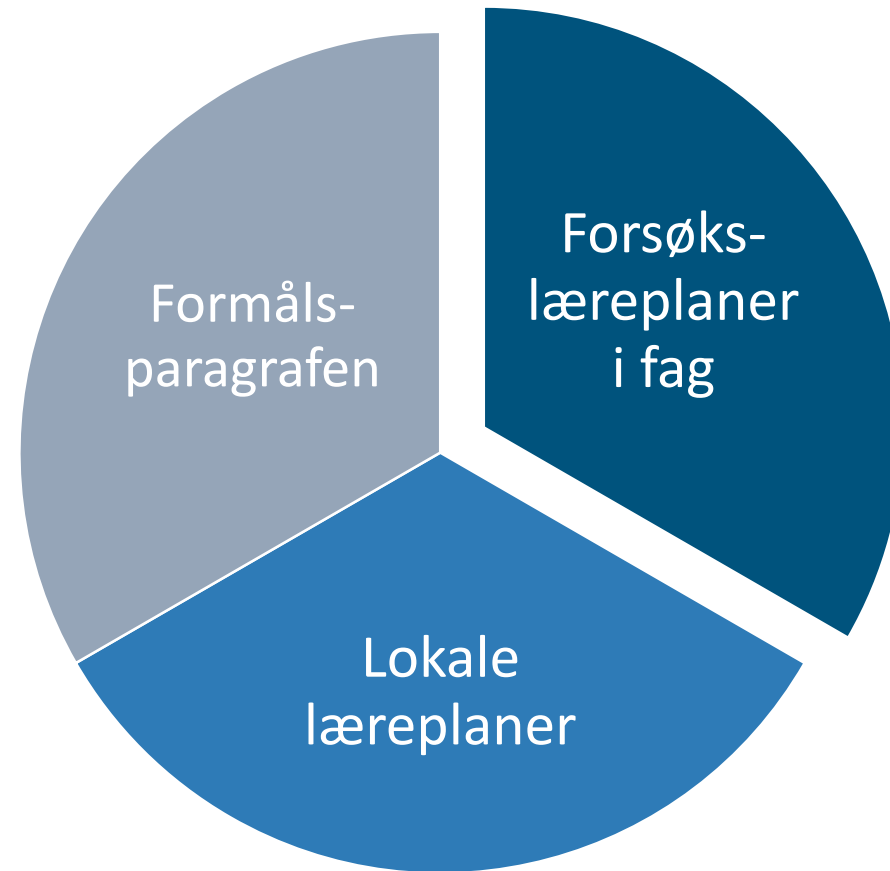
Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre liva sine og kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet.

KOMPETANSE NORGE

Formålsparagrafen og læreplanene i fag

- «Formålsparagrafen er grunnmuren for skolens praksis. Temaer som defineres i læreplanverket må være knyttet til samfunnsutfordringer som er aktuelle over tid, være overordnede og reflektere innholdet i formålsparagrafen.» (Meld.st.28 2015-16, s.7)
- Læreplanene i fag bør leses og forstås i lys av formålsparagrafen.
- Forståelse av de overordnede formålene med opplæringen kan bidra til at det blir enklere å se flere kompetansemål i sammenheng.

Forsøkslæreplanene inngår i en sammenheng (2)

Forsøkslæreplanene

Progresjon gjennom modulstrukturen

Norsk for språklige minoriteter	Matematikk	Naturfag	Samfunnsfag	Engelsk	Norsk
Modul 4	Modul 4	Modul 4	Modul 4	Modul 4	Modul 4
Modul 3	Modul 3	Modul 3	Modul 3	Modul 3	Modul 3
Modul 2	Modul 2	Modul 2	Modul 2	Modul 2	Modul 2
Modul 1	Modul 1	Modul 1	Modul 1	Modul 1	Modul 1
Grunnmodul (alfabetisering)					

Læreplanene har en innebygget progresjon i fagenes hovedområder, norskspråklige ferdigheter og grunnleggende ferdigheter.

Felles for alle fagplanene

- Det er utviklet læringsutbyttebeskrivelser (LUB) for hver modul. LUB-en kommuniserer på en kortfattet, overordnet måte til eksterne samarbeidspartnere hva deltakerne skal kunne etter hver modul.
- Første modul er mindre omfattende enn de andre modulene, slik at deltakerne som starter på denne modulen, skal oppleve størst mulig grad av mestring og progresjon.
- Grunnleggende ferdigheter inngår i alle fag og moduler.
- Voksenperspektivet er gjennomgående. Innholdet skal være relevant, autentisk og tilpasset voksne, i praksis voksne andrespråksbrukere.

Samme struktur i fagenes læreplaner

1. Formål
2. Grunnleggende ferdigheter
3. Hovedområder
4. Læringsutbytte og kompetansemål
5. Vurdering

Formål

I formålet beskrives:

- fagets plass i samfunnet
- fagets egenart
- fagets metoder og tenkemåter

Formålsbeskrivelsen skal være retningsgivende for arbeid med kompetansemålene.

Grunnleggende ferdigheter

- Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene, der de bidrar til utvikling av, og er en del av, fagkompetansen.
- Det er fem grunnleggende ferdigheter:
 - Å ha muntlige ferdigheter
 - Å kunne skrive
 - Å kunne lese
 - Å kunne regne
 - Å ha digitale ferdigheter
- Undervisning i grunnleggende ferdigheter skal være på fagenes premisser
 - For eksempel det å lese i naturfag vs. det å lese i norsk

Hovedområder

- Hvert fag er strukturert i hovedområder.
- For hvert hovedområde er det formulert kompetansemål.
- Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Læringsutbytte og kompetansemål

- Det er utviklet læringsutbyttebeskrivelser (LUB) for hver modul.
- LUB er en kort syntese av hvilken kompetanse deltakeren skal ha etter avsluttet modul.
- Kompetansemålene skal leses i lys av LUB.
- Kompetansemålene beskriver hva deltakeren skal mestre etter endt opplæring i den enkelte modul.
- De samlede kompetansemålene er grunnlaget for vurdering av deltakerens kompetanse i faget.
- Deltakerne vil i ulik grad nå de fastsatte kompetansemålene.

Vurdering

Vurderinguttrykk	Norsk for språklige minoriteter	Matematikk	Naturfag	Samfunnsfag	Engelsk	Norsk
Tallkarakterer 1-6, standpunktkarakter	Modul 4	Modul 4	Modul 4	Modul 4	Modul 4	Modul 4
Tallkarakterer 1-6	Modul 3	Modul 3	Modul 3	Modul 3	Modul 3	Modul 3
Godkjent/ikke godkjent	Modul 2	Modul 2	Modul 2	Modul 2	Modul 2	Modul 2
Godkjent/ikke godkjent	Modul 1	Modul 1	Modul 1	Modul 1	Modul 1	Modul 1
Deltatt	Grunnmodul					

Eksamen etter modul 4

Skriftlig eksamen

- Deltakerne trekkes ut til ett av fagene norsk for språklige minoriteter/norsk, matematikk eller engelsk.
- Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt.

Muntlig eksamen

- Deltakerne trekkes ut til ett av fagene norsk for språklige minoriteter/norsk, matematikk, engelsk, naturfag eller samfunnsfag.
- Muntlig eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Kompetansebegrepet

Hvordan forstår du begrepet kompetanse?

«Kompetanse forstås som evnen til å løse oppgaver og mestre utfordringer og bruke de i konkrete situasjoner. Kompetanse inkluderer en persons kunnskap, ferdigheter og holdninger, og hvordan disse brukes i samspill» (Meld.St.16, 2015-16).

Kompetansemålene

- Omhandler både faglig og språklig kompetanse
- Beskriver høy måloppnåelse innenfor hvert hovedområde
- Har grunnleggende ferdigheter integrert i målene
- Er utformet slik at de kan benyttes både når opplæring foregår i regi av skole og i arbeidsmarkedstiltak

En analyse av kompetansemålene i fagene

Nivå på norskspråklige ferdigheter som forutsetning for **høy måloppnåelse** i kompetansemålene:

	Norsk for spr. min.	Norsk	Samfunnsfag	Naturfag	Matematikk	Engelsk
	Mål	Mål	Mål	Mål	Mål	Mål
Modul 4	B2	B2(+)	B2	B2	4S: B2 4Y: B2	B1/B2
Modul 3	B1+	B2	B2	B1/B2	B1/B2	B1
Modul 2	A2/B1	B2	B1	B1-	B1	A2+
Modul 1	A1/A2	A2/B1	A2/B1	A2	A2	A1/A2

Karrierelæring integrert i læreplaner i fag på modul 3

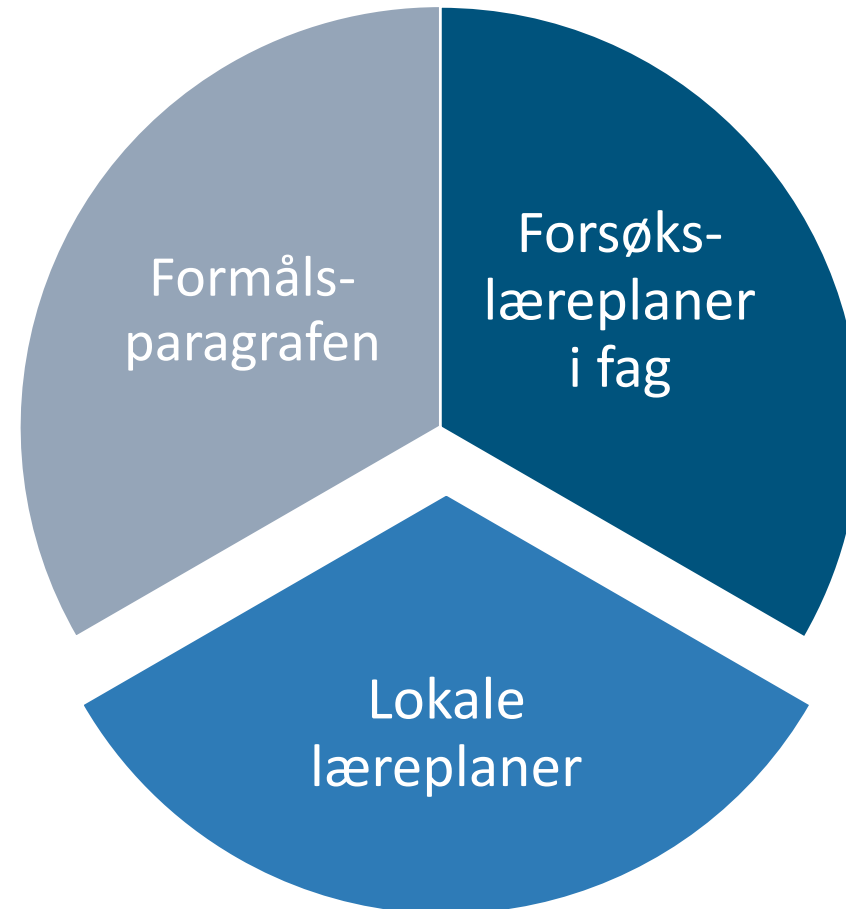
Kompetanse Norge definerer karrierelæring på følgende måte:

«*Karrierelæring* er en læringsprosess der deltakerne utvikler ferdigheter, kunnskaper, holdninger og egenskaper som de trenger for å kunne ta et reflektert utdannings- eller jobbvalg, og for å mestre overganger til arbeidslivet. Den kompetansen den enkelte utvikler kalles *karrierekompetanse*.»

(Se <https://www.kompetansenorge.no/Karriereveiledning/karriereveiledning-for-integrering/ressurser-for-veiledning/#ob=20463> for mer informasjon).

Karrierelæring er integrert i fagene norsk for språklige minoriteter/norsk, samfunnsfag og engelsk på modul 3.

Forsøkslæreplanene inngår i en sammenheng (3)

Lokalt arbeid med læreplanene

- Skolene skal på bakgrunn av læreplanene i fagene utarbeide lokale læreplaner.
- De lokale læreplanene bør konkretisere:
 - innholdet i opplæringen
 - organisering av opplæringen
 - hvilke arbeidsmåter som skal brukes

Å sikre progresjon i de lokale læreplanene

- Hvilke kompetansemål bør komme når?
- Hvilke kompetansemål bør deltakerne jobbe med flere ganger?
- Hvilke kompetansemål bør deltakerne arbeide med samtidig?
- Hvilke kompetansemål bør deltakerne arbeide med på tvers av hovedområder?
- Hvilke hovedområder bør deltakerne arbeide med på tvers av fag?

(Hentet fra Utdanningsdirektoratet om progresjon)

Å skape gode overganger mellom modulene

- Det lokale arbeidet med læreplaner for fag handler blant annet om å lese læreplanen med tanke på progresjon.
- Det er viktig å sette seg inn i kompetansemålene for alle moduler i det aktuelle faget. Kompetansemålene på en lavere modul gir informasjon om forventet kompetanse ved oppstart av opplæringen på en høyere modul.
- For deltakernes læring er det viktig at kunnskap om deltakernes kompetanse overføres ved overgang fra en modul til en annen.

Eksempel på hvordan man kan planlegge for å undervise effektivt

- Koble sammen kompetansemål som støtter og beriker hverandre
 - innenfor et hovedområde
 - på tvers av hovedområder i faget
 - på tvers av fag
- Utnytte spiralprinsippet
 - for å bygge ut språkferdigheter over tid innenfor rammen av en modul eller over flere moduler
 - for å utvikle forståelse for komplekse faglige begreper gjennom flere perioder i en modul og/eller gjennom flere moduler

Hvordan kan skolen legge til rette for gode overganger mellom modulene?

- Diskutere hvordan man forstår kompetanse i fag etter endt opplæring på en modul
 - i fagteam
 - blant lærerne som underviser på samme modul
 - felles for hele kollegiet
- Lærerne på ulike moduler drøfter hva som er nødvendig kompetanse ved overgang til neste modul.
 - Ta utgangspunkt i vurderingsveilederne/elevbesvarelser/elevtekster for å utvikle en felles forståelse av laveste nivå for godkjent og for karaktersetting.
- Etablere et system for overføringsmøter
 - Overføre informasjon om deltakernes oppnådde kompetanse
 - Drøfte hvordan man kan sikre progresjon for den enkelte

Hvordan legge til rette for deling av ressurser og erfaringsbasert læring i opplæringen etter forsøkslæreplanene?

OneNote:

- Legge inn kompetansemålene i fag og modul.
- «Metoder, digitale verktøy, undervisningsmateriale, tips og verktøy man kan bruke i undervisningen lagres i tilknytning til kompetansemålene» (St. Marie læringscenter)